
TOBAKS PRODUCENTERNE

Sundhedsudvalget (SUU)
Folketinget

24. oktober 2024

Henvendelse til Sundhedsudvalget (SUU) vedr. krav til standardisering af den enkelte cigaret i L 53 og tilhørende bekendtgørelse

Tobaksproducenterne henvender sig vedrørende de foreslåede krav til standardisering af den enkelte cigaret, herunder det foreslåede forbud mod cigaretter i 100-format.

Disse produkter, som også kaldes ”lange cigaretter”, dvs. cigaretter med en længde på ca. 100 millimeter, udgjorde i 2023 ca. 38 pct. af det danske cigaretmarked.

Tobaksproducenterne er en brancheforening, der repræsenterer ca. 85 pct. af tobaksmarkedet i Danmark. Medlemskredsen tæller virksomhederne British American Tobacco, Japan Tobacco International og Imperial Brands.

Intention og baggrund for foreslået lovgivning

Forbuddet mod lange cigaretter har sit udgangspunkt i forebyggelsesaftalen fra 2023¹, der har til formål at reducere forbruget af sådanne produkter blandt børn og unge.

Forslaget er konkret formuleret i udkast til *Bekendtgørelse om undersøgelser af konkrete tilsætningsstoffer i tobaksvarer og nærmere krav til mærkning og emballering af cigaretter og rulletobak, standardisering af*

¹ Indenrigs- og Sundhedsministeriet: <https://sum.dk/nyheder/2023/november/politisk-aftale-om-ny-forebyggelsesplan-skal-nedsaette-boern-og-unges-forbrug-af-alkohol-nikotinprodukter-og-tobak>

enkeltstyk cigaretter og enkeltstyk nikotinposer, bestanddele i enkeltpakning med tyggetobak og tobakssurrogater mv.² .

Bekendtgørelsen hjemles i lovforslag L 53³, der blev førstebehandlet i Folketinget d. 11. oktober 2024, hvoraf det i stk. 14 fremgår, at ”Sundhedsstyrelsen fastsætter nærmere regler om krav til udseendet på cigaretter og rulletobak, herunder på pir, filtre m.v.”.

Tobaksproducenterne er enige i, at hverken børn eller mindreårige skal benytte vores produkter, hvorfor branchen også har bakket om flere af de tiltag, der skal styrke håndhævelsen, navnlig tiltag til bekæmpelse af de illegale markeder, som er i fremvækst.

Vi ønsker dog at gøre Sundhedsudvalgets medlemmer opmærksomme på følgende forhold angående den foreslåede standardisering af den enkelte cigaret:

1. Uoverensstemmelse imellem den politiske aftale og dertilhørende bekendtgørelse
2. Manglende evidens for forebyggende effekt af forbuddet mod lange cigaretter, herunder uoverensstemmelse imellem Indenrigs- og Sundhedsministeriets bemærkninger i høringsnotat samt lovforslag og bekendtgørelse
3. Negative og utilsigtede konsekvenser af standardisering af den enkelte cigaret, herunder et forbud mod lange cigaretter.

² Høringsportalen: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/68994>

³ Ft.dk, L 53: https://www.ft.dk/samling/20241/lovforslag/L53/som_fremsat.htm

Uoverensstemmelse imellem den politiske aftale og dertilhørende bekendtgørelse (1)

Den politiske forebyggelsesaftale fra 2023 har til formål at reducere forbruget af alkohol, tobaks- og nikotinprodukter blandt børn og unge.

Vi stiller os derfor undrende overfor, at embedsapparatet i Indenrigs- og Sundhedsministeriet samt Sundhedsstyrelsen har indarbejdet et forbud i førnævnte bekendtgørelse imod et tobaksprodukt - lange cigaretter - der i langt overvejende grad bruges af voksne, ældre rygere, og som udgjorde ca. 38 pct. af det eksisterende danske cigaretmarked i 2023.

Ca. 250.000 danskere ryger lange cigaretter. Disse vil blive frataget et produkt, der foretrækkes af voksne rygere, selvom den politiske aftale ikke har dette formål.

Ekstra Bladet har omtalt forbuddet, hvor Tobaksproducenterne bemærker, at hverken Sundhedsstyrelsen eller Indenrigs- og Sundhedsministeriet ønsker at redegøre for forbuddet eller svare på Tobaksproducenternes kritikpunkter.⁴

Manglende evidens for forebyggende effekt af forbuddet mod lange cigaretter, herunder uoverensstemmelse imellem Indenrigs- og Sundhedsministeriets bemærkninger i høringsnotat samt lovforslag og bekendtgørelse (2)

Tobaksproducenterne har af flere omgange efterlyst evidens for, at et forbud mod lange cigaretter reducerer rygning blandt børn og unge.

Vi noterer os i den forbindelse, at der af bemærkningerne til L 53 fremgår følgende:

⁴ Ekstra Bladet, "Lange smøger skal udryddes: Det er en kommerciel krænkelse", 12.10.24: <https://ekstrabladet.dk/nyheder/samfund/lange-smoeger-skal-udryddes-det-er-en-kommerciel-krankenelse/10397139>

”Evidensen for at udseendet af tobakspakker påvirker rygning er omfattende. Et reviewstudie, *Preventing Tobacco Use Among Youth and Young Adults: A Report of the Surgeon General*, fra U. S. Department of Health and Human Services, har vist, at standardiserede tobakspakker forebygger rygestart blandt personer, der ikke er begyndt at ryge. Tillige viser en undersøgelse foretaget af Kræftens Bekæmpelse i 2021, at designet på selve tobaksproduktet fungerer som et effektivt markedsføringsværktøj, der er med til at påvirke forbrugernes opfattelse af produkternes kvalitet, styrke og skadelighed. (s. 19)”

Vi vil gerne gøre opmærksom på følgende problemer, som medfører, at disse to studier ikke bør betragtes som omfattende evidens for den forebyggende effekt af standardisering af den enkelte cigaret, herunder forbud mod lange cigaretter:

1. Undersøgelsen *Preventing Tobacco Use Among Youth and Young Adults: A Report of the Surgeon General* fra U. S. Department of Health and Human Services, som blev udarbejdet i 2012, vedrører standardiserede cigaretpakker – og ikke udseendet, herunder længden, på selve cigaretten. I denne forbindelse bør det endvidere bemærkes, at senere erfaringer fra lande, som har indført standardiserede cigaretpakker, ikke har vist en accelereret reduktion i antallet af rygere som følge af dette tiltag.
2. Undersøgelsen foretaget af Kræftens Bekæmpelse er en mindre kvalitativ fokusgruppeundersøgelse med kun 29 respondenter. Undersøgelsen konkluderer blandt andet, at en andel af respondenterne ”ser ned på de lange, tynde cigaretter”.⁵

⁵ Kræftens Bekæmpelse, 2021: ”Unge opfattelse af markedsføringen på tobaksprodukter”, s. 15-16: <https://www.cancer.dk/om-os/udgivelser-og-rapporter/forebyg-kraeft/2021-unges-opfattelse-af-markedsfoering-paa-tobaksprodukter/>

Af bemærkningerne til L 53 fremgår også følgende:

“ Enkelte lande i Europa har indført krav for standardisering af konventionelle cigaretter, herunder Holland og Norge. Forslaget om standardisering af udseendet på selve cigareten i nærværende lovforslag vil tage udgangspunkt i allerede indførte standardiseringskrav i disse to lande.” (s. 19)

Til dette ønsker Tobaksproducenterne at påpege, at det danske forslag til standardisering af den enkelte cigaret går længere end den eksisterende lovgivning i Holland og Norge, idet det i disse lande er tilladt for producenterne at skrive deres varemærke på den enkelte cigaret (med ensartet skrifttype og størrelse), imens den danske bekendtgørelse, ifølge vores forståelse, forbyder dette, så det i fremtiden ikke vil være muligt at se på den enkelte cigaret, hvem der har produceret denne.

Af bemærkningerne til L 53 fremgår det også at:

“Hensigten med lovforslaget er at begrænse børn og unges forbrug og påbegyndelses af forbrug af tobak, nikotin og alkohol, og det forventes derfor, at salgstallet vil falde, dels som følge af elementerne i dette lovforslag, og dels som følge af de øvrige elementer i den politiske aftale ”En forebyggelsesplan målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol”. Der foreligger imidlertid ikke et grundlag for præcist at vurdere effekten af tiltagene på børn og unges forbrug - hverken hver for sig eller samlet.

[...]

Samtidig foreslås det med en række af lovforslagets bestemmelser, at indenrigs- og sundhedsministeren og Sundhedsstyrelsen gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere krav om produktregulering samt standardisering af tobaks- og nikotinprodukter. Der vil i udmøntningen så vidt muligt blive taget afsæt i det eksisterende marked og

eksisterende krav til standardisering af emballage. Kravene om standardisering og anden produktregulering udmøntes i bekendtgørelser.”
(s. 24)

Til dette bemærker Tobaksproducenterne, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet på den ene side fremfører, at der er ”omfattende evidens” for indgreb imod et produkts udseende til rygereduktion blandt unge (s. 19), men samtidig skriver, at der ”ikke foreligger et grundlag for at vurdere effekten af tiltagene på børn og unges forbrug – hverken hver for sig eller samlet”.

Dermed synes der at være uoverensstemmelse i kommunikationen fra ministeriet.

Negative og utilsigtede konsekvenser af standardisering af den enkelte cigaret, herunder et forbud mod lange cigaretter (3)

Imens Tobaksproducenterne vil anfægte evidensgrundlaget for, at standardisering af den enkelte cigaret har en forebyggende effekt på børn og unges rygning, ønsker vi dertil at gøre opmærksom på følgende negative og utilsigtede konsekvenser af den foreslåede regulering:

1. Manglende forebyggende effekt på mindreåriges rygning, idet forbrugerne af lange cigaretter primært er ældre, voksne forbrugere
2. Øget grænsehandel
 - a. På baggrund af tidligere erfaring vurderer vi, at grænsehandlen vil stige, antageligvis mest i grænsenære områder, idet voksne forbrugere typisk vil gå et andet sted hen, hvis en butik ikke fører deres foretrukne produkt. Dertil er priserne på cigaretter markant lavere i vores nabolande.

- b. Negative sundhedsmæssige konsekvenser af grænsehandel:
Nye grænsehandelsanalyser fra såvel Dansk Erhverv⁶ som DSK⁷ viser, at danskernes forbrug af usunde varer stiger ved grænsehandel.

3. Illegal handel

- c. Cigaretter i samme længde og helt uden tekst samt symboler vil gøre det nemmere for kriminelle bagmænd at forfalske produkterne - og sværere for forbrugerne og myndighederne at kende forskel på lovlige og ulovlige produkter.

Opsummering

På baggrund af ovenstående vil Tobaksproducenterne opfordre til, at Sundhedsudvalget beder Indenrigs- og Sundhedsministeriet om følgende:

1. Redegøre for kvaliteten af den evidens, der fremlægges som baggrund for effekt af forbuddet mod lange cigaretter, herunder uoverensstemmelse imellem Indenrigs- og Sundhedsministeriets bemærkninger i høringsnotat samt lovforslag og bekendtgørelse, jf. afsnit 2 i denne henvendelse.
2. Fremlægge ministeriets viden om hvilke aldersgrupper, der hovedsageligt ryger lange cigaretter.
3. Redegøre for, hvorfor de foreslåede krav til standardiseringen af den enkelte cigaret går længere end gældende lovgivning i Holland og Norge ved ikke at tillade producenterne at have deres varemærke i standardiseret udformning på cigaretterne.

⁶ <https://www.danskerhverv.dk/siteassets/mediafolder/dokumenter/01-analyser/analysenotater-2024/gransehandel-og-illegal-handel-2023.pdf>

⁷ [Grænsehandel gør danskerne mere usunde | DSK - De Samvirkende Købmænd](#)

4. Indhente en vurdering af effekten af forbuddet mod lange cigaretter på den allerede øget grænsehandel med selvsamme hos Skatteministeriet.

Sundhedsudvalgets medlemmer er velkomne til at kontakte undertegnet ved spørgsmål eller kommentarer til denne henvendelse.

Med venlig hilsen,

Tine Marie Daell
Direktør, Tobaksproducenterne